

LATVIJAS BANKAS PADOME

K. VALDEMĀRA IELA 2A • RĪGA • LV-1050 • LATVIJA • TĀLRUNIS +371 67022300 • FAKSS +371 67022420 • E-PASTS INFO@BANK.LV • WWW.BANK.LV

2015. gada 12. maijā
Rīgā

Kārtība (iekšējie noteikumi) Nr. 233/8

Latvijas Bankas ētikas kodekss

Piezīme.

Ar grozījumiem saskaņā ar Latvijas Bankas padomes 2018. gada 20. septembra kārtību Nr. 279/16 (spēkā ar 21.09.2018.) un 2020. gada 12. jūnija kārtību Nr. 312/7 (spēkā ar 01.07.2020.).

Izdota saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kodekss ietver Latvijas Bankas amatpersonu un darbinieku (tālāk tekstā – darbinieks) profesionālās ētikas un uzvedības principus attieksmē pret darbu, savstarpējās attiecībās, ka arī attiecībās ar sabiedrību un citām institūcijām.

2. Kodeksa mērķis ir noteikt principus, kuru ievērošana sekmē Latvijas Bankas un Eiropas Centrālo banku sistēmas mērķu sasniegšanu un uzdevumu veikšanu, darbinieka tiesisku rīcību un godprātīgu darbu sabiedrības interesēs, novēršot darbinieka personisko interešu ietekmi uz veicamajiem darba pienākumiem, un veicināt darbinieka darbības atklātumu un atbildību sabiedrības priekšā.

3. Darbojoties kā Eiropas Savienības institūcijas lēmēj institūcijas vai komitejas (darba grupas) pārstāvji, darbinieki ievēro arī attiecīgās lēmēj institūcijas vai komitejas (darba grupas) ētikas regulējumu.

II. Profesionālās ētikas pamatprincipi

4. Darbinieks, ņemot vērā Latvijas Bankā noteiktās vērtības, ievēro šādus profesionālās ētikas pamatprincipus:

- 4.1. godprātība;
- 4.2. atbildīgums;
- 4.3. taisnīgums, tiesiskums un vienlīdzība;
- 4.4. neatkarība un objektivitāte;
- 4.5. lojalitāte;
- 4.6. uzcītība un precizitāte.

5. Godprātība nozīmē, ka uzticēšanās Latvijas Bankai un Eiropas Centrālo banku sistēmai ir atkarīga no darbinieka patstāvības un krietnuma, tāpēc darbinieks godprātīgi izturas pret saviem pienākumiem un principiāli rīkojas ikvienā situācijā.

6. Atbildīgums nozīmē, ka darbinieks darba pienākumus veic ar augstu profesionālās atbildības izjūtu, paredzot savas darbības sekas. Darbinieks apzinās savas darbības ietekmi uz kopīgajiem Latvijas Bankas kā Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībnieces darbības rezultātiem un izjūt personisku atbildību par Latvijas Bankas darba kvalitāti.

7. Taisnīgums, tiesiskums un vienlīdzība nozīmē, ka darbinieks izvēlas taisnīgāko (morāli pareizāko) risinājumu no tiesiski iespējamiem, vienlaikus ievērojot līdztiesīgu, nediskriminējošu un vienlīdzīgu attieksmi.

8. Neatkarība un objektivitāte nozīmē, ka darbinieks rīkojas neatkarīgi, godīgi un objektīvi sabiedrības interesēs, nepieļaujot personisko interešu ietekmi uz darba pienākumu pildīšanu. Darbinieks atturas no tādas darbības, kas varētu samazināt viņa neatkarību darba pienākumu pildīšanā vai radīt iespēju negodprātīgi izmantot privilēģētu piekļuvi informācijai.

9. Lojalitāte nozīmē, ka darbinieks atbalsta Latvijas Bankas un Eiropas Centrālo banku sistēmas vērtības, augstu vērtē iespēju strādāt Latvijas Bankā, apzinoties, ka darbinieku kopīgais darbs veicina Latvijas un Eiropas Savienības tautsaimniecības izaugsmi un cilvēku labklājību. Darbinieks rīkojas tā, lai tiktu saglabāta un vairota sabiedrības uzticēšanās Latvijas Bankai un Eiropas Centrālo banku sistēmai.

10. Uzcītība un precizitāte nozīmē, ka darbinieks profesionāli, laikus, precīzi un radoši veic darbu un tiecas to izdarīt pēc iespējas labāk, lai nodrošinātu Latvijas Bankas darba efektivitāti un pakalpojumu kvalitāti un veicinātu uzticēšanos Latvijas Bankai un Eiropas Centrālo banku sistēmai.

III. Uzvedības principi

11. Darbinieks rīkojas neatkarīgi un objektīvi sabiedrības interesēs, nepieļaujot politisko, komerciālo vai personisko interešu ietekmi uz darba pienākumu veikšanu, nepieņem norādījumus no citām Latvijas un citu Eiropas Savienības valstu valdībām, Eiropas Savienības institūcijām un citām nacionālajām, ārvalstu vai starptautiskajām institūcijām un to struktūrām vai jebkuras citas publiskās vai privātās personas.

12. Darbinieks neatkarīgi no savas politiskās pārliecības un piederības atbalsta Latvijas Bankas un Eiropas Centrālo banku sistēmas vērtības un ievēro politisko neitralitāti, savu pienākumu izpildē pamatojoties tikai uz profesionāliem kritērijiem, lēmumu pieņemšanā un viedokļa paušanā esot neatkarīgs no politiskās ietekmes. Sabiedriskajās, politiskajās un citās ārpusdarba aktivitātēs darbinieks iesaistās tā, lai tas neietekmētu darba pienākumu pildīšanu Latvijas Bankā atbilstoši šajā kodeksā noteiktajiem principiem.

13. Darbinieks darbā un ārpus tā ievēro vispārpieņemtās uzvedības normas, izvairās no tādām situācijām, kuras neatbilst vispārpieņemtajām uzvedības normām un tādējādi var negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas, Eiropas Centrālo banku sistēmas vai darbinieka reputāciju.

14. Darbinieks izvairās no interešu konflikta, neizmanto ieņemamo amatu personiskās interesēs, sabiedriskajās, politiskajās un citās ārpusdarba aktivitātēs, kā arī neļauj izmantot savu vārdu, uzvārdu un amatu šādās aktivitātēs.

14.¹ Darbinieks rūpējas par savu veselību, izvairoties no veselībai kaitīga dzīvesveida un darbībām, kas var radīt azartspēļu, datorspēļu, alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu vai cita veida atkarības.

IV. Komunikācijas ētika

15. Latvijas Bankas viedokli par finanšu tirgu un ekonomiskās politikas veidošanu pauž Latvijas Bankas prezidents un attiecīgi pilnvaroti darbinieki.

16. Darbiniekam pārstāvot Eiropas Savienības institūcijas lēmēj institūciju vai komiteju (darba grupu), komunikācija ar plašsaziņas līdzekļiem, kā arī jebkura cita publiskā uzstāšanās vai komunikācija notiek, ievērojot attiecīgo Eiropas Savienības institūcijas lēmēj institūciju vai komiteju (darba grupu) darbību regulējošo tiesību aktu vai darba procedūru prasības.

17. Darbinieks, publiski izsakot viedokli, skaidri apzinās, kā vārdā viņš izsakās, un nepieciešamības gadījumā dara to zināmu citiem, norādot, vai tā ir Latvijas Bankas, Eiropas Savienības institūcijas lēmēj institūcijas vai komitejas (darba grupas) pozīcija vai personiskais viedoklis. Darbinieka publiski paustie personiskie uzskati neatspoguļo Latvijas Bankas oficiālo viedokli.

18. Saskaņā ar sabiedrību darbinieks kā privātpersona rūpējas par Latvijas Bankas un Eiropas Centrālo banku sistēmas reputāciju un prestižu un atturas no izteikumiem un rīcības, kas ļautu sabiedrībai apšaubīt darbinieka pilsonisko vai morālo stāju.

19. Neslavas celšana Latvijas Bankai un Eiropas Centrālo banku sistēmai uzskatāma par neētisku.

V. Savstarpējās attiecības

20. Darbinieku savstarpējās attiecības balstītas uz taisnīgumu, godīgumu un labvēlību, kas nepieļauj nekādu diskriminējošu rīcību, t.sk. nacionalitātes, dzimuma, vecuma, atšķirīgu fizisko spēju, seksuālās orientācijas, politiskās, filozofiskās vai reliģiskās pārliecības dēļ.

21. Darbinieks apliecina profesionālās vērtības un darba kultūru ar darba videi piemērotu uzvedību, apģērbu un koptu ārējo izskatu.

22. Darbinieks iekļūstīgi izturas pret citiem darbiniekiem, neaizvaino un ciena tos. Par nepieļaujamu atzīstama uzmācīga un aizvainojoša rīcība, t.sk. sociāli naidīga uzvedība, piekoptot psiholoģisko vardarbību pret citu darbinieku.

23. Darbinieks nelieto vārdus un žestus, kas var būt aizkaroši cilvēka pašcienībai.

24. Darbinieks aktīvi piedalās komandas darbā, ar savu rīcību, radošu atbalstu, līdzdalību un padomu atbalsta kolēģus un palīdz sasniegt kopējos darba rezultātus. Darbinieku diskusijas notiek atklātības, sapratnes un koleģialitātes gaisotnē, ieklausoties otra teiktajā un godprātīgi argumentējot savu viedokli.

25. Konfliktus Latvijas Bankā un ārpus tās darbinieks risina konstruktīvas sadarbības ceļā, veicinot situācijas jēgpilnu atrisinājumu.

26. Darbinieks savtīgos nolūkos neizmanto ieņemamo amatu, padotā un vadītāja attiecības, kolēģu nekompetenci, kļūdas vai pieredzes trūkumu.

VI. Kodeksa īstenošana

27. Kodeksa īstenošanu pārrauga Latvijas Bankas ētikas komiteja (tālāk tekstā – Komiteja).

28. Ikvienam darbiniekam ir tiesības informēt Komiteju un vērsties Komitejā ar iesniegumu par šā kodeksa piemērošanas jautājumiem, t.sk. sastopoties ar negodprātīgas rīcības gadījumiem un darbinieku rīcības neatbilstību šajā kodeksā noteiktajiem profesionālās ētikas un uzvedības principiem. Komiteja un uz Komitejas sēdi uzaicinātie darbinieki nodrošina darbinieka, kurš vērsies Komitejā, identitātes konfidencialitāti, ja to lūdzis attiecīgais darbinieks.

29. Komitejas uzdevumi:

29.1. sniegt konsultācijas un ieteikumus šā kodeksa piemērošanas jautājumos;

29.2. izskatīt darbinieku iesniegumus;

29.3. sniegt atzinumus par darbinieka rīcības atbilstību šā kodeksa normām;

29.4. izglītēt darbiniekus šā kodeksa piemērošanas jautājumos.

30. Veicot šā kodeksa 29. punktā minētos uzdevumus, Komitejai ir tiesības:

30.1. iepazīties ar jebkuru Latvijas Bankas informāciju, kā arī pieprasīt sagatavot un iesniegt nepieciešamo informāciju;

30.2. uzaicināt piedalīties Komitejas sēdē jebkuru darbinieku.

31. Ja Komiteja, veicot šā kodeksa 29. punktā noteiktos uzdevumus, konstatē ziņas par faktiem, kas varētu liecināt par Latvijas Bankā noteiktās darba kārtības neievērošanu, Komiteja par to informē Personāla pārvaldi.

32. Komitejas sastāvu apstiprina Latvijas Bankas prezidents.

33. Komitejas darbu vada Komitejas vadītājs, bet viņa prombūtnes laikā viņa pienākumus veic Komitejas vadītāja vietnieks.

34. Komitejas vadītājs nosaka Komitejas sēžu laiku, vietu un darba kārtību, sasauc sēdes un vada tās. Komitejas vadītājs sasauc Komitejas sēdes pēc nepieciešamības.

35. Komiteja lēmumus pieņem sēdēs. Komiteja ir lemttiesīga, ja sēdē piedalās vismaz puse no Komitejas locekļiem, t.sk. Komitejas vadītājs vai Komitejas vadītāja vietnieks.

36. Komiteja lēmumu pieņem ar klātesošo Komitejas locekļu vienkāršu balsu vairākumu. Vienāda balsu skaita gadījumā izšķirošā ir Komitejas sēdes vadītāja balss.

37. Komitejas sēdes protokolē. Protokolu paraksta Komitejas vadītājs un sēdes protokolētājs.

38. Komitejas lietvedību nodrošina Ģenerālsēkretariāta Vadības sekretariāta un starptautisko attiecību daļa.

VII. Noslēguma jautājumi

39. Atzīt par spēku zaudējušiem šādus tiesību aktus:

39.1. Latvijas Bankas padomes 2004. gada 11. novembra lēmumu Nr. 115/15 "Par "Latvijas Bankas ētikas kodeksa" apstiprināšanu";

39.2. Latvijas Bankas prezidenta 2014. gada 29. maija rīkojumu Nr. 001-05/2014/40 "Par Latvijas Bankas ētikas komiteju".

40. Kodekss stājas spēkā 2015. gada 1. jūlijā.